

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1118 ²	Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου Δευτέρα 21 Νοεμβρίου 2016 (2004)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

Ἡ νοητὴ περιστερὰ

«... Ἡ περιστερὰ ἡ ἀμόλυντος... ἐν σκηνώματι ἀγίῳ κατοικεῖν ἡρετίσατο» (ὠδὴ γ', β' καν. Εἰσοδ., δ' τροπ.). «Ἡ ... ἀγνή περιστερὰ προσηνέχθη κατοικεῖν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ...» (ὠδὴ στ', β' καν. Εἰσοδ., γ' τροπ.)

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, 21 Νοεμβρίου εἶνε μεγάλη θεομητορική ἑορτή· ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὰ **Εἰσόδια** τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τὸ μονάκριβο παιδί τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης, ὅταν ἔγινε τριῶν ἐτῶν, τὸ πῆραν οἱ ἅγιοι γονεῖς καὶ τὸ πῆγαν στὸ ναὸ τοῦ Σολομῶντος. Καί, κατ' ἐξαίρεσιν, ἐπετράπη νὰ εἰσέλθῃ στὰ ἅγια τῶν ἀγίων, ὅπου «*ἄπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερέυς*» εἰσήρχετο (Ἐβρ. 9,7), καὶ ν' ἀφιερωθῇ στὸ Θεό, γιὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ μνηστεύθηκε τὸν Ἰωσήφ.

Ἡ Παναγία εἶνε τόσο προσφιλῆς, ὥστε ὀνομάζεται μὲ **πολλὰ ὀνόματα**. Ὅπως μιὰ μάνα φωνάζει τὸ παιδί της μὲ πολλὰ ἐπίθετα γιὰ νὰ ἐκφράσῃ μ' αὐτὰ τὴν ἀγάπη της, ἔτσι καὶ ὁ λαός μας, ποὺ ἀγαπᾷ τὴν Παναγία σὰν μάνα του. Ἄν ἀνοίξουμε τὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Παναγία ἔχει πάνω ἀπὸ ἑκατὸ ὀνόματα. Λέγεται *Ἐλεοῦσα, Γοργοεπήκοος, Γλυκοφιλοῦσα, Προυσιώτισσα, Μυρτιδιώτισσα*... Ἄνεξάντλητος ὁ κατάλογος τῶν τίτλων της.

Στὴν ὑμνολογία τῶν Εἰσοδίων μεταξὺ τῶν ἄλλων χαρακτηρισμῶν της ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ὀνομάζεται καὶ **περιστερὰ**· «... Ἡ περιστερὰ ἡ ἀμόλυντος... ἐν σκηνώματι ἀγίῳ κατοικεῖν ἡρετίσατο» (ὠδὴ γ', β' καν. Εἰσοδ., δ' τροπ.) καὶ «Ἡ ... ἀγνή περιστερὰ προσηνέχθη κατοικεῖν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ...» (ὠδὴ ς', β' καν. Εἰσοδ., γ' τροπ.). Ἔτσι τὴν ὀνομάζει καὶ ἡ ὑμνολογία τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου· «Ἡ περιστερὰ, ἡ τὸν ἐλεήμονα ἀποκυήσασα, χαῖρε, ἀειπάρθενε...» (θ' ὠδὴ καν.). Γιατί ἄραγε ἡ Παναγία ὀνομάζεται περιστερὰ;

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς Παναγίας ὡς περιστερᾶς ὑπενθυμίζει ἓνα συγκλονιστικὸ γεγονός τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, τὸ ὁποῖο ξέρουμε ὅλοι ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Εἶνε ὁ **κατακλυσμὸς**.

Οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἀμαρτήσῃ πολύ. Καὶ μολοντί ὁ Θεὸς περίμενε τὴ μετάνοιά τους 120 χρόνια, κανεῖς δὲν μετανουοῦσε. Καὶ ξαφνικά, μιὰ μέρα ποὺ δὲν περίμεναν, ὁ ἥλιος σκοτείνιασε· σύννεφα σκέπασαν τὸν οὐρανό, καὶ ἄρχισε νὰ βρέχῃ. Ἦταν μιὰ **βροχὴ καταρρακτώδης**. Ἔβρεχε ὄχι μιὰ καὶ δυὸ ὥρες, ὄχι μιὰ μέρα, ἀλλὰ 40 μέρες καὶ 40 νύχτες! Τὰ ποτάμια φούσκωσαν, ἡ στάθμη τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν ὑψώθηκε πολύ. Τὰ νερὰ σκέπασαν ὅλες τὶς κορφές τῶν βουνῶν, καὶ τὶς ὑψηλότερες ἀκόμα. Καὶ κάθε ζωντανὴ ὑπαρξὶ πνίγηκε! Μόνον ὁ **Νῶε** μαζί μὲ τὴν οἰκογένειά του σώθηκαν, ὁκτὼ ἐν ὄλῳ ψυχές.

Φαντάζεστε τὸ Νῶε στὴν κιβωτό; Κλεισμένος στὸ σκοτεινὸ σκάφος θὰ ἀγωνιοῦσε καθὼς τὰ κύματα μετέφεραν τὴν κιβωτὸ ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Ὅταν πέρασε ἀρκετὸ διάστημα, ὁ Νῶε ἄνοιξε ἓνα παράθυρο τῆς κιβωτοῦ καὶ ἄφησε νὰ βγῆ ἔξω ἓνα **περιστέρι**. Τὸ περιστέρι πέταξε πέταξε, καὶ γύρισε πίσω στὴν κιβωτό, γιὰ τὸ νερὸ σκέπαζε ἀκόμα τὴ γῆ καὶ δὲν βρῆκε σημεῖο νὰ πατήσῃ. Μετὰ ἀφήνει ἓνα κόρακα. Ὁ κόρακας δὲν ἐπέστρεψε· βρῆκε πτώματα πολλά. Μετὰ ἀπὸ λίγο στέλνει πάλι τὸ περιστέρι· Καὶ τότε τὸ περιστέρι ἐπέστρεψε κρατώντας στὸ ράμφος του ἓνα κλαδί ἀπὸ ἐλιά. Χάρηκε ὁ Νῶε καὶ δόξασε τὸ Θεό· ἦταν σημάδι ὅτι τὰ νερὰ χαμήλωσαν καὶ φάνηκαν τὰ δέντρα. Ἐκτοτε τὸ περιστέρι μὲ τὸν κλάδο τῆς ἐλιάς εἶνε **σύμβολο τῆς εἰρήνης**, ποὺ ποθοῦν ὅλοι.

Γιατί τὰ λέμε αὐτά; Ὁ κατακλυσμὸς ἐκεῖνος, ποὺ περιγράφει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἐπιβεβαιώθηκε καὶ ἐπιστημονικῶς· πάνω στὴν κορυφὴ τοῦ Ἄραράτ βρέθηκαν λείψανα τῆς κιβωτοῦ. Ἄλλὰ πλὴν τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν ὑδάτων ὑπῆρχε κ' ἓνας ἄλλος· καὶ ὁ κατακλυσμὸς αὐτός, ὁ ἀπείρως φοβερότερος, εἶνε ἡ

ἀμαρτία: ἡ ἀμαρτία ποὺ ἄρχισε ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐά, αὐξανόταν ἐπὶ χρόνια καὶ αἰῶνες, κάλυψε ὅλο τὸν κόσμο, καὶ ἡ ἀνθρωπότης κινδύνευε νὰ καταστραφῆ. Ἀναστέναζαν οἱ ἄνθρωποι πρὸ Χριστοῦ. Ἄλλ' ὅταν «*ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου*» (Γαλ. 4,4), παρουσιάστηκε τὸ εὐλογημένο περιστέρι. Ποιό εἶνε τὸ περιστέρι; **Ἡ Παναγία**. Ὅπως στὸ Νῶε τὸ περιστέρι ἔφερε τὸ κλαδὶ τῆς ἐλιᾶς, ἔτσι ἡ Παναγία, ἡ ἀγνὴ περιστέρα, ὅταν γέννησε τὸ Χριστό, **ἔφερε στὴν ἀνθρωπότητα τὴν εἰρήνην**. Γι' αὐτὸ χαρακτηρίζεται ὡς περιστέρα.

Ἄν ἀνοίξετε τοὺς *Ψαλμούς*, ὁ Δαυῖδ μιλάει γιὰ ἕνα περιστέρι μὲ φτερά ἀσημένια, μὲ περιλαίμιο καὶ στήθος χρυσαφένια (βλ. *Ψαλμ.* 67,14). Ἄν ἀνοίξετε καὶ τὸ *Ἔσσμα ἀσμάτων*, βλέπετε πάλι ἐκεῖ νὰ λήη γιὰ περιστέρα (βλ. *Ἔσμ.* 2,10,13-14· 5,2-6,9). Δὲν εἶνε ἐρωτικὸ κοσμικὸ τραγούδι, ὅπως νομίζουν μερικοί· ἔχει μεγάλη σημασία, συμβολικὴ. Διότι ὅπως ὁ ἄντρας ἀγαπᾷ τὴ γυναῖκα καὶ ἡ νέα τὸ μνηστῆρα τῆς καὶ ὁ μνηστήρας τὴν κόρη, κάτι παρόμοιο καὶ πῶς μεγάλο πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ μας γιὰ τὸ Θεό. Τέτοιος ἔρωτας σήμερα εἶνε σπάνιο - σπανιώτατο πρᾶγμα. Τρέχουν τὰ σάλια τῶν πολλῶν μὲ τὸ σαρκικὸ ἔρωτα. Δὲν τὸν κατηγοροῦμε, ὅταν εἶνε μέσα στὰ φυσικὰ ὄρια. Τὸν ὕμνησαν καὶ ποιηταί, ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι. Ἀλλὰ πέρα ἀπὸ τὸν σαρκικὸ ὑπάρχουν καὶ πνευματικοὶ ἔρωτες· ἔρωτας λ.χ. γραμμάτων καὶ ἐπιστήμης, ἔρωτας ἀρετῆς, ἔρωτας πατρίδος. Παραπάνω ἀπ' ὅλα ὅμως εἶνε **ὁ ἔρωτας τοῦ Θεοῦ**, τὸ ἀμόρε Ντέι (*amore Dei*) ὅπως θὰ ἴεγαν οἱ Λατῖνοι, τὸ ν' ἀγαπᾷ κανεὶς τὸ Θεό· διότι σ' Αὐτὸν ὀφείλουμε τὴν πρώτη καὶ μεγαλύτερη ἀγάπη. Ὁ ἔρωτας ἀναπτέρωνει ἡ ψυχὴ ποὺ ἀγαπᾷ τὸ Χριστὸ ὑψώνεται «*θεικῶ ἔρωτι πτερουμένη*» (ἀναβ. ἡχ. πλ. α'). Γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα ὀνομάζεται *νυμφίος*. Εἶνε «*ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας*» καὶ κάθε ψυχῆς, «*ὁ νυμφίος ὁ κάλλει ὠραῖος παρὰ πάντας ἀνθρώπους*» (ἀντίφ. ιε' Μ. Παρ.· ἀπόστ. αἴν. Μ. Τρίτ.), ὁ ἐράσμιος γιὰ τὸ ἀπαραμίλλο κάλλος του. Μεταξὺ λοιπὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ψυχῆς ποὺ τὸν ἀγαπᾷ ὑπάρχει ἕνας ἔρωτας μυστικὸς, ἀσύλληπτος, αἰώνιος, καὶ αὐτὸς ὑμνεῖται στὸ *Ἔσσμα ἀσμάτων*. Λέει **ὁ Χριστὸς ὡς νυμφίος**, ὅτι μέσα σὲ μυριάδες ὑπάρξεων ἐγὼ ἐκλέγω μία, ἐσένα ποὺ ἔχεις ἔρωτα θεϊκὸ σ' ἐμένα τὸ Νυμφίο σου. Ἔλα λοιπὸν κοντά μου, καλὸ μου περιστέρι. Ἔλα, περιστέρα μου «*τελεία*», ποὺ δὲν ἔχεις δηλαδὴ κανένα ψεγάδι (ἔ.ἀ. 2,10· 5,2). Καὶ ἂν αὐτὸ, ἀγαπητοί μου, ἰσχύη γιὰ ἄλλες ἅγιες ψυχές, ἀσυγκρίτως περισσότερο ἰσχύει γιὰ

τὴν Παναγία· ἐκεῖνη εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀγνὴ *περιστέρα*.

Ἄλλὰ καὶ γιὰ ἕναν ἀκόμα λόγο ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ὀνομάζεται περιστέρα. Ὅσο ὁ κόρακας εἶνε ἀκάθαρτος, ἀπὸ τὰ ψοφίμια ποὺ τρώει, τόσο τὸ περιστέρι ἀγαπᾷ τὴν **καθαριότητα**· δὲν στέκεται ὅπου ὑπάρχει ἀκαθαρσία· πετάει σὲ βρύσες καὶ νερά κ' ἐκεῖ καθαρίζει τὰ φτερά του. Εἶνε λοιπὸν εἰκόνα τῆς Παναγίας, τῆς ἀμολύντου καὶ ἀκηράτου παρθένου.

* * *

Ἀδελφοί μου· **ἄς ἀγαπήσουμε κ' ἐμεῖς τὴν καθαρότητα**. Ὅχι μόνο τοῦ σώματος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τῆς ψυχῆς. Πρότυπό μας ἡ ἀγνὴ καὶ ἀμόλυτος περιστέρα, ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος. Καθαροὶ ἀπὸ πράξεις πονηρές, καθαροὶ ἀπὸ λόγια χυδαῖα, καθαροὶ –τὸ δυσκολώτερο– ἀπὸ σκέψεις καὶ αἰσθήματα ἀμαρτωλά. Διότι μπορεῖ νὰ μὴν κάνης πορνεία καὶ μοιχεία, ἂν ὅμως ἀφήσης μιὰ σκέψη πονηρὴ μέσ' στὸ μυαλό σου, εἶσαι ἀκάθαρτος.

Ἄλλὰ **ποιός μπορεῖ νὰ καυχήθῃ, ὅτι ἔχει καθαρὴ καρδιά**; (βλ. Παρ. 20,9· πρβλ. ἰώβ 4,17). Κανεὶς ἀπολύτως. Καὶ μιὰ μέρα νὰ ζήσουμε στὴ γῆ, θὰ μολυνθοῦμε (βλ. ἰώβ 14,4-5). Γι' αὐτὸ νὰ ζητοῦμε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ μαζί μὲ τὸ Δαυῖδ νὰ λέμε· «*καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός...*» (*Ψαλμ.* 50,12). Δός μου, Θεέ μου, καθαρὴ καρδιά. Διότι ὁ Χριστὸς λέει· «*Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδιά, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται*» (Ματθ. 5,8).

Τὴν περίοδο αὐτὴ τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων νὰ προσπαθήσουμε ὅλοι ἐμεῖς, ποὺ ἔχουμε ρύπο βαθεῖα στὴν ψυχὴ, νὰ καθαριστοῦμε. Ὁ **Παπαφλέσσας** στὸ Μανιάκι τὴν παραμονὴ τῆς μάχης τί ἔκανε; Μεγάλοι ἄντρες! Ἦξερε, ὅτι τὴν ἄλλη ἡμέρα δὲν θὰ ὑπάρχει στὴ ζωὴ. Πῆγε καὶ βρῆκε ἕναν παπᾶ. Γονάτισε μπροστά του καὶ λέει· Θέλω νὰ ἐξομολογηθῶ, νὰ πῶ τὰ κρίματά μου, γιὰτὶ **πολλὴ λάσπη** ἔχω μέσ' στὴν καρδιά μου... Καὶ ἐξομολογήθηκε μὲ δάκρυα. Καὶ ὁ **Παῦλος Μελάς**, ποὺ θυσιάστηκε γιὰ τὴ Μακεδονία, πῆγε στὴν Κλεισούρα, βρῆκε ἕνα γέροντα καὶ γονατιστὸς ἔκλαψε καὶ εἶπε τὰ ἀμαρτήματά του.

Λάσπη ἔχουμε μέσα μας, κακίες καὶ βόρβορο. Ἄς ποῦμε κ' ἐμεῖς· Πλῦνε με, Κύριε, μὲ τὸ μυστήριό τῆς ἱερᾶς **ἐξομολογήσεως** καὶ τότε «*ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι*» (*Ψαλμ.* 50,9). Ἔτσι νὰ μᾶς ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ ἐορτάσουμε τὴν ἐνδοξο καὶ μεγάλη ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων καὶ ν' ἀκούσουμε τὸν ἀγγελικὸ ὕμνο «*Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία*» (Λουκ. 2,14)· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**